

**ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղում ստացած կրթությունից շրջանավարտների
բավարարվածության հարցման արդյունքների /2018-19 ուստարի, առկա ուսուցում/
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ**

22.06.2019թ.

2019թ. մայիսին ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղում առկա ուսուցման ավարտական կուրսերի ուսանողների շրջանում առցանց հարցման միջոցով ուսումնասիրություն է անց կացվել մասնաճյուղում ստացած կրթությունից բավարարվածության վերաբերյալ:

Հետազոտությունն իրականացվել է հարցման միջոցով, որը կատարվել է ամփոփիչ ատեստավորման քննություններից հետո, առցանց՝ ԵՊՀ-ի էլեկտրոնային հասցեների միջոցով:

Հետազոտության նպատակն էր ուսումնասիրել շրջանավարտների բավարարվածությունը.

1. կրթական ծրագրերի բովանդակությունից, ուսուցման մեթոդաբանությունից,
2. ուսումնակազմակերպչական գործընթացներից.
3. տասնաճյուղի ուսումնառության ռեսուրսներից և համալսարանական միջավայրից,
4. մասնաճյուղում ստացած կրթությունից և այլն:

Հարցումը նպատակ ունի վերհանել մասնաճյուղային **խնդիրներ**, ապա

1. գնահատել շրջանավարտների բավարարվածությունը ուսումնառության ընթացքում ստացած տեսական գիտելիքների մակարդակից, ձեռք բերած գործնական հմտություններից և կարողություններից, պրակտիկաների արդյունավետությունից,
2. գնահատել բավարարվածությունը բուհում գործող գիտելիքների գնահատման համակարգի և ամփոփիչ ատեստավորման (ամփոփիչ քննության, ավարտական աշխատանքների և մագիստրոսական թեզերի պաշտպանության) օբյեկտիվությունից,
3. գնահատել բավարարվածությունը ուսումնական ռեսուրսների՝ լսարանների, համակարգչային սրահների, ուսումնական լաբորատորիաների, գրադարանի և ընթերցասրահի առկայությունից, մատչելիությունից, հարմարավետությունից և հազվեցվածությունից, համացանցի արագությունից:

4. գնահատել շրջանավարտների բավարարվածությունը մասնաճյուղի, ֆակուլտետների ղեկավարությունից, պրոֆեսորադասախոսական կազմից, ուսանողական և այլ կառույցներից,

և գտնել կարևոր խնդիրների համար լուծումներ:

Հարցումը կատարվել է ԵՊՀ-ի կողմից, արդյունքներն ամփոփվել և վերլուծվել են ՄԿՈԱ բաժնի կողմից: Հարցման արդյունքները տրվել են միայն մասնաճյուղի կտրվածքով, և չեն պարունակել մանրամասն արդյունքներ ըստ կրթական ծրագրերի: Այդ պատճառով ներկայացված են վերլուծության ընդհանրական արդյունքներ:

Հարցմանը մասնակցել են մասնաճյուղի 124 շրջանավարտ (շրջանավարտների ընդհանուր քանակը՝ 155, էլեկտրոնային հասցեներով հարցմանը ներգրավվել են 153 ուսանող):

Ուս ձևը	ԵՊՀ ԻՄ			ԲԳՖ			ԿԱՖ			ՀԳՖ			ՏԳՖ		
	ըն դ.	նե ր.	մաս ն.	ըն դ.	նե ր.	մաս ն.	ըն դ.	նե ր.	մաս ն.	ը ն դ	նե ր.	մաս ն.	ըն դ.	նե ր.	մաս ն.
առ կա	15 5	153	124	32	32	30	16	15	6	74	74	72	33	32	16
		99 %	80% /82%		10 0%	94% /94 %		94 %	38% /40%		10 0%	97% /97 %		97% /97% %	48% /50%

Սոցիոլոգիական հետազոտության համար գոյություն ունի վստահելիության մակարդակ հասկացությունը, որը պայմանավորված է հետազոտության մասնակիցների, այսպես կոչված, ընտրանքային քանակի և ընդհանուր քանակի հարաբերությամբ: Սոցիոլոգիայի համար ստանդարտ և լավ ցուցանիշ է համարվում 95% վստահության մակարդակը՝ 1% -ից մինչև 5% սխալանքով: Սխալանքը ցույց է տալիս արդյունքների նկատմամբ վստահության մակարդակի միջակայքը, օրինակ, եթե վստահության մակարդակը 95% է, իսկ սխալանքը 3%, նշանակում է արդյունքների վստահության մակարդակը կարող է տատանվել 92%-ից մինչև 98%:

Հարցմանը շրջանավարտների մասնակցությունը մասնաճյուղի համար ապահովում է 95% վստահելիության մակարդակ՝ 4% սխալանքով (այսինքն՝ 91%-99%): Առանձին ֆակուլտետների համար 95% վստահելիության մակարդակ պահովվում է

միայն Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետում՝ 97% և Բնական գիտությունների ֆակուլտետում՝ 94%:

ԵՊՀ ԻՄ-ում ստացած կրթությունից բավարարվածությանը շրջանավարտների տված գնահատականների միջինը տատանվում է 4.1-ից մինչև 4.7 միջակայքում: Այսինքն, կարելի է համարել որ, ընդհանուր հարցման արդյունքները դրական են և գոհացնող: Սակայն նախորդ տարիների համեմատությամբ որոշ գործընթացների համար այն բարելավվել է, որոշների համար գրանցվել է բավարարվածության մակարդակի նվազում:

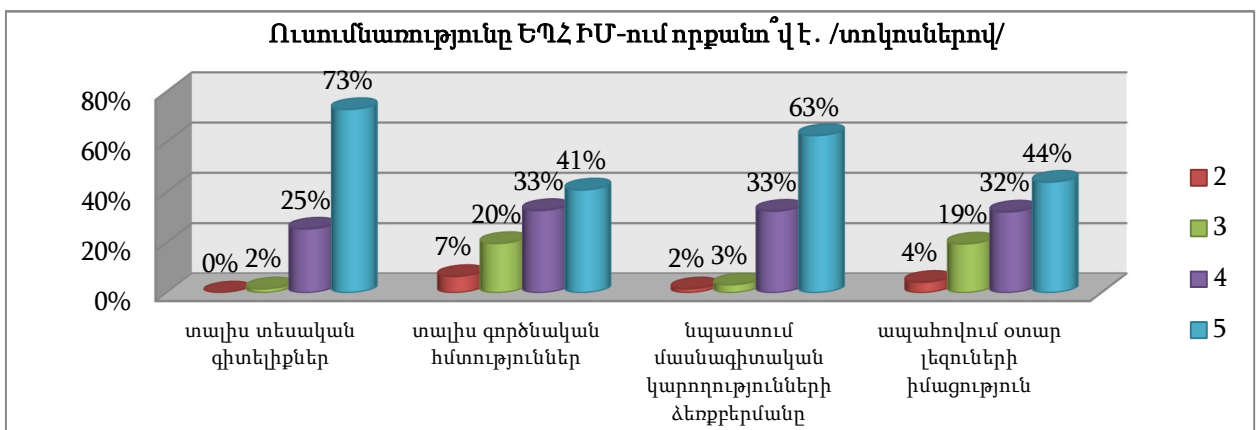
Հարցման արդյունքների վերլուծությունը ներկայացնենք ըստ առանձին գործընթացների:

1. Շրջանավարտների բավարարվածությունը կրթական ծրագրերի բովանդակությունից, ուսուցման մեթոդաբանությունից և ուսումնական գործընթացի կազմակերպումից

Այս բաժնի հարցերը խմբավորվել են ըստ ուղղությունների և վերլուծվել:

1.1. Մասնաճյուղի ռազմավարական կարևոր նպատակ է **որակյալ կրթության** տրամադրումը, ինչի համար կարևորվում է իրականացվող կրթական ծրագրի բովանդակությունը և նրա շրջանավարտների ձեռքբերումները: Հարցումը հնարավորություն է տալիս շրջանավարտներին գնահատել և իրենց բավարարվածությունն արտահայտել մասնաճյուղում ստացած իրենց **գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների** մակարդակից:

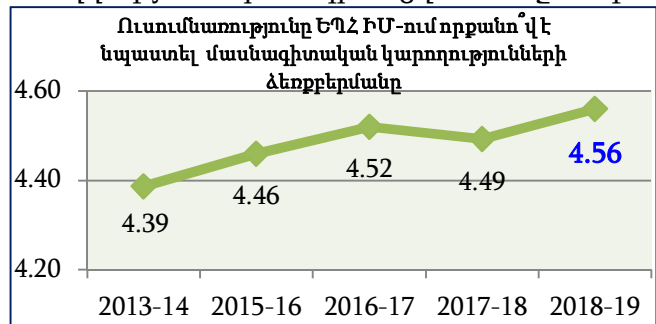
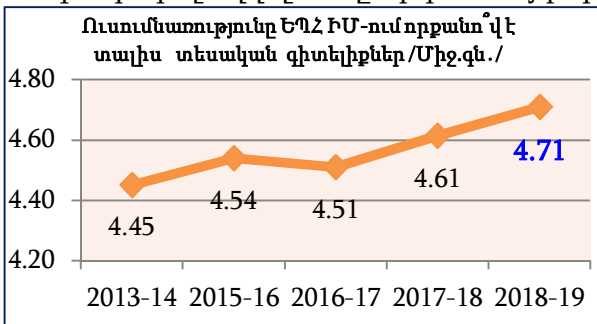
Արդյունքների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ շրջանավարտներն ընդհանուր առմամբ բավարարված են իրենց ձեռք բերած կրթական վերջնարդյունքների մակարդակից, որովհետև գնահատականների գերակշիռ մասը կազմում են լավ (4) և գերազանց (5) գնահատականները:

Գծապատկերում ներկայացված արդյունքները վկայում են, որ շրջանավարտները հասկապես բավարարված են իրենց ձեռք բերած.

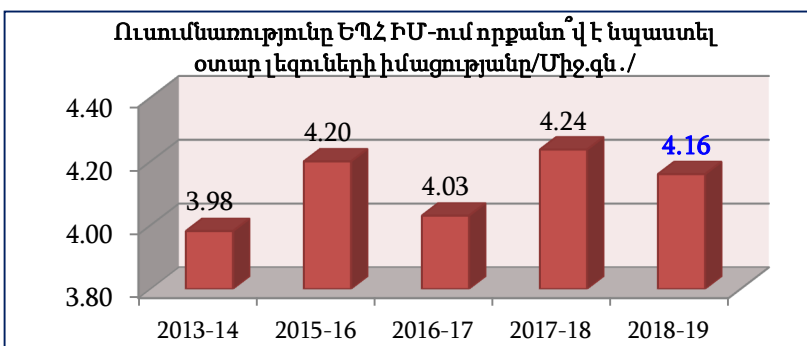
- տեսական գիտելիքների մակարդակից. հարցվածների **98%**-ը գնահատել է 4 և 5 գնահատականներով, իսկ միջին գնահատականը կազմել է **4.71**,
- մասնագիտական կարողություններից. հարցվածների **96%**-ը գնահատել է 4 և 5 գնահատականներով, իսկ միջին գնահատականը կազմել է **4.56**:

Այս արդյունքները բարձր են նաև նախորդ 5 տարիների արդյունքների համեմատ և էապես բարելավվել են, ընդ որում այդ երկու ուղղություններում գրանցվում է մշտական

առաջընթաց:

Մասնաճյուղում ուսումնառության բարձր մակարդակի և կրթական ծրագրերի պատշաճ իրականացման գործընթացում կարևորվում է նաև ուսանողների մասնագիտական գրականությունից օգտվելու հնարավորության ապահովումը, ինչը այլ հանգամանքներից բացի էապես և առավելապես կախված է ուսանողների **օտար լեզվի իմացության մակարդակից**: Այն մշտապես անհանգստության տեղիք է տալիս, բարձրաձայնվում է դասախոսների կողմից և նաև հենց իրենց, ուսանողների կողմից:

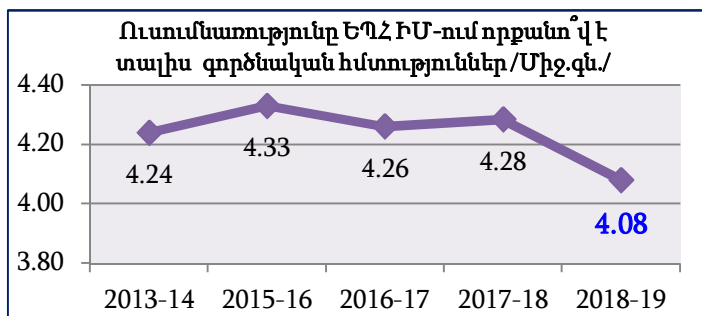

Նրանք ուսումնառության ընթացքում բախվում են լեզվի իմացության խնդրի հետ,

սակայն քչերն են այդ խնդրի լուծման մեջ տեսնում իրենց գործոնը: Հարկ է նշել, որ մասնաճյուղը օտար լեզուների համապատասխան մակարդակ ապահովելու համար կազմակերպում է տարբեր դասընթացներ, որոշ կրթական ծրագրերում կամընտրական տարբերակով ավելացվել են օտար լեզվի դասընթացներ, իսկ որոշ մոդուլներ իրականացվում են օտար լեզվով: Այնուամենայնիվ, հարցման արդյունքներով գրանցվել է օտար լեզվի իմացությունից բավարարվածության ցածր գնահատական, օտար լեզվի իմացությունից բավարարված են հարցմանը մասնակցած շրջանավարտների **76%-ը** (գնահատել է 4 և 5 գնահատականներով), միջին գնահատականը մոտավորապես հավասար է **4.2**-ի: Այս գնահատականը, ընդհանուր առմամբ, բավարար գնահատական է, սակայն հաշվի առնելով օտար լեզվի կարևորությունը և կիրառումը հայաստանյան աշխատաշուկայում և հատկապես միջազգային աշխատաշուկայում, և համեմատելով այն նախորդ տարիների արդյունքների հետ, կարելի է համարել, որ մասնաճյուղն այս գործընթացում ունի լուծելու կազմակերպական, մոտիվացիոն և ուսումնական շատ խնդիրներ:

Նույն խնդրին ենք բախվում նաև **գործնական հմտությունների** ձևավորման գործընթացում: Տեսական գիտելիքի ամրապնդման ամենաարդյունավետ և մոտիվացիոն միջոցը գործնականորեն դրանց կիրառելն է: Ուսանողի մոտ գիտակցական մակարդակում գործնականում ձեռք բերված կարողություններն ավելի երկար են պահպանվում և ամրապնդում տեսական գիտելիքները, ուսանողին դրանով

ներշնչում են վստահություն և հավատ իր ուժերի նկատմամբ: Ըստ հարցման արդյունքների շրջանավարտների միայն **74%-ն** է գնահատել է 4 և 5 գնահատականներով իր

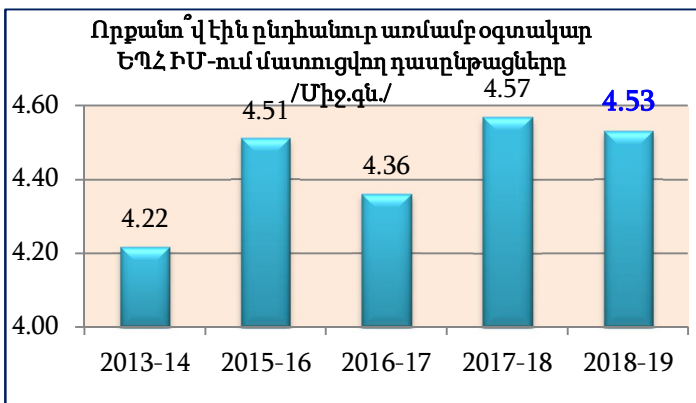

բավարարվածությունը ձեռք բերած գործնական հմտություններից և միջին գնահատականը մոտավորապես հավասար է **4.08**-ի: Ընդ որում այդ ցուցանիշը նախորդ տարիների համեմատ նվազել է: Պետք է ենթադրել, որ ուսանողները, հավանաբար, արդեն բավականին ակտիվացված պրակտիկաների ժամանակ բախվում են տեսական իմացությունը գործնականում կիրառելու իրավիճակների հետ և իրենց համար

կատարում որոշակի եզրակացություններ: Տարբեր ուսումնասիրությունների միջոցով ՄԿՈԱ բաժինը հավաքագրել է ուսանողների կարծիքներն ու առաջարկները ուսումնառության արդյունավետ կազմակերպման վերաբերյալ, նրանց մեծ մասն առաջարկում են ավելացնել գործնական դասընթացների ժամաքանակը, դասախոսներին առաջարկում են ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել կիրառական խնդիրների և իրավիճակային խնդիրների վրա, ավելի շատ հանձնարարել ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ և այլն:

1.2. Որակյալ կրթության ապահովման անբաժանելի բաղադրիչներն են **մատուցվող դասընթացները և իրականացվող պրակտիկաները**: Շատ կարևոր է, որ այս երկու գործընթացները նպաստեն ուսանողի սովորելու, մասնագետ դառնալու մոտիվացիայի բարձրացմանը: Հետևաբար, կամայական բուհի ղեկավարությանը հետաքրքրում է մատուցվող դասընթացների և իրականացվող պրակտիկաների վերաբերյալ իր ուսանողների և, առանձնահատուկ, իր շրջանավարտների կարծիքը դրանց վերաբերյալ: Հարցմանը մասնակցած շրջանավարտները գնահատել են իրենց բավարարվածությունը ԵՊՀ ԻՄ-ում մատուցված դասընթացներից և իրականացված պրակտիկաներից:

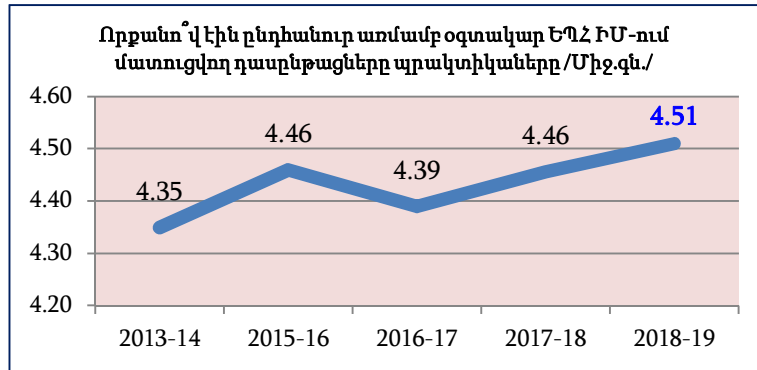
Ուրախությամբ պետք է փաստել, որ շրջանավարտներն իրենց գնահատականներով բարձր կարծիք են արտահայտել մատուցվող դասընթացների

վերաբերյալ (միջին գնահատականը՝ **4.53**), և վերջին տարիներին այն բավականին բարելավվել է, այն պայմանավորված է վերջին տարիներին կրթական ծրագրերի ըստ որակավորումների ազգային շրջանակի չափանիշների

վերանայման և հստակ կիրառման: 2018-19 ուսումնական տարում շրջանավարտ-ների բավարարվածությունը մատուցվող դասընթացների օգտակարությունից կազմել է **93%**, միջին գնահատականը՝ **4.53**, թեպետ այն ցածր է նախորդ տարվա համեմատ, սակայն լավ արդյունք է:

Վերջին 5 տարիներին շրջանավարտների բավարարվածությունը պրակտիկաների կազմակերպումից դինամիկ կերպով աճել է, ինչն արդեն իսկ ողջունելի է և այս ուստարում այն կազմել է **88%**, միջին գնահատականը՝ **4.51**:

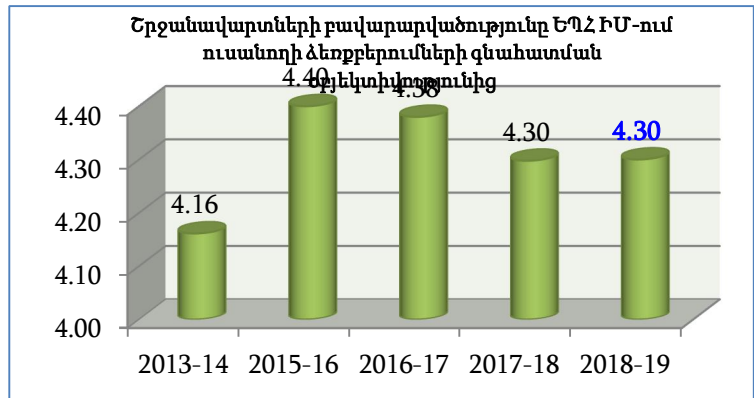
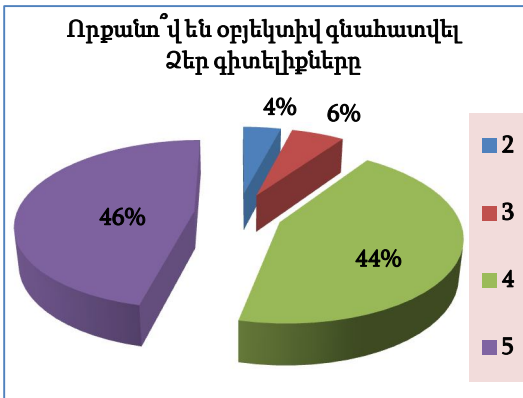

1.3. Ներկայացնենք մասնաճյուղի շրջանավարտների ԵՊՀ ԻՄ-ում ուսանողների գիտելիքների գնահատման օբյեկտիվությունից բավարարվածության արդյունքները:

Ուսանողի ձեռքբերումների գնահատումը ուսումնառության ամենակարևոր և միաժամանակ ամենաբարդ գործընթացներից է: Ուսումնառության նկատմամբ վստահության ամրապնդման և փոխադարձ ընկալունակության ապահովման համար դասախոսից պահանջվում է հստակեցնել գնահատման չափանիշները, ունենալ ուսանողի ձեռքբերումների՝ գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների գնահատման համապատասխան մեխանիզմներ, և լինել մաքսիմալ օբյեկտիվ գնահատման գործընթացում: Երբեմն օբյեկտիվության վերաբերյալ ուսանողների կարծիքները կարող են պայմանավորված լինել ստացած գնահատականով և գնահատման չափանիշների վերաբերյալ թյուր կարծիքով: Այստեղ կարևորվում է գնահատման գործընթացի նկատմամբ դասախոսի պատասխանատվությունը, նրա գնահատման չափանիշների հստակությունը և դրանց պահպանումը: Նշենք, որ այս առումով մասնաճյուղն ունի մի շարք ձեռնարկումներ, որոնցից մեկը դասընթացների փաթեթների (պորտֆոլիոների) կիրառությունն է ուսումնական գործընթացում: Գնահատման իր ռազմավարությունը և չափանիշները դասախոսը ամրագրում է դասընթացի փաթեթում և որքան դրանք պարզ են և հասկանալի, այնքան գնահատման

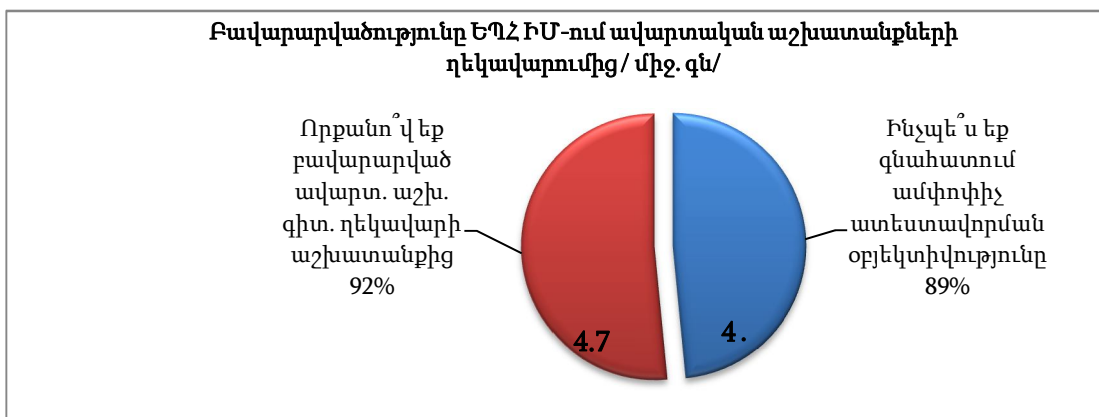
գործընթացը դառնում է սահուն և միանշանակ, և անհրաժեշտ է, որ դասախոսն ուղղորդվի իր մշակած ռազմավարությամբ:

Հարցմանը մասնակցած շրջանավարտների 90%-ը 4 և 5 գնահատականներով է արտահայտել իր բավարարվածությունը գնահատման օբյեկտիվությունից (միջին գնահատականը՝ 4.3), իսկ վերջին 5 տարիներին նրանց բավարարվածության գնահատականը տատանվել է մոտավորապես 4.2-4.4 միջակայքում: Որքան էլ

զարմանալի է, անգամ գրագողության դեմ պայքարի մեխանիզմների կիրառման և չափանիշների հստակեցման առկայության դեպքում էլ այդ ցուցանիշը գոհացուցիչ չէ:

Շրջանավարտները գնահատականներով իրենց կարծիքն են արտահայտել նաև ավարտական աշխատանքների պաշտպանության օբյեկտիվության (միջին գնահատականը՝ 4.4) և իրենց գիտական ղեկավարների աշխատանքի (միջին գնահատականը՝ 4.7) վերաբերյալ:

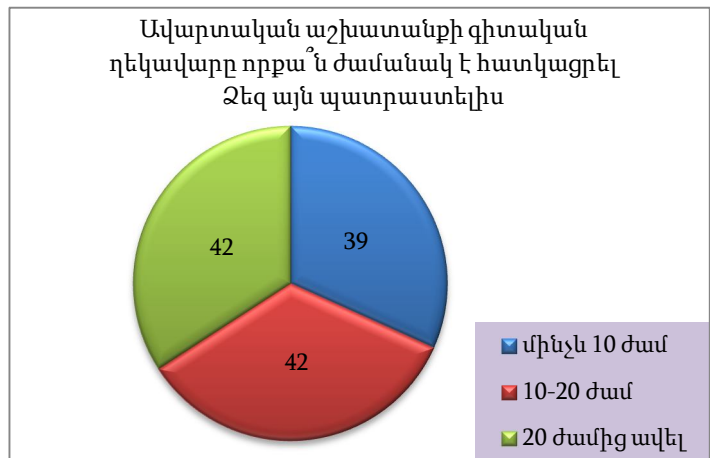

Հարցմանը մասնակցած շրջանավարտների 92%-ը 4 և 5 է գնահատաել իրենց ավարտական աշխատանքների գիտական ղեկավարների աշխատանքը, իսկ 89%-ը ամփոփիչ ատեստավորումը համարել է օբյեկտիվ: Վերջին թիվը վկայում է, որ այնուամենայնիվ եղել են իրենց ստացած գնահատականների օբյեկտիվությունից չբավարարված շրջանավարտներ:

Ավարտական աշխատանքների վերաբերյալ նոր մտցրած ցուցանիշը նպատակ ունի պարզելու ուսանողի հետ նրա գիտական ղեկավարի աշխատելու ծանրաբեռնվածության

արդարացվածությունը: Հարցմանը մասնակցած 42 ուսանող (124-ից) նշել է, որ ղեկավարն իրեն տրամադրել է 20 ժամից ավել ժամանակ, իսկ 39-ը՝ 10 ժամից պակաս ժամանակ: Ըստ էության մասնակիցների 66%-ը նշել է, որ

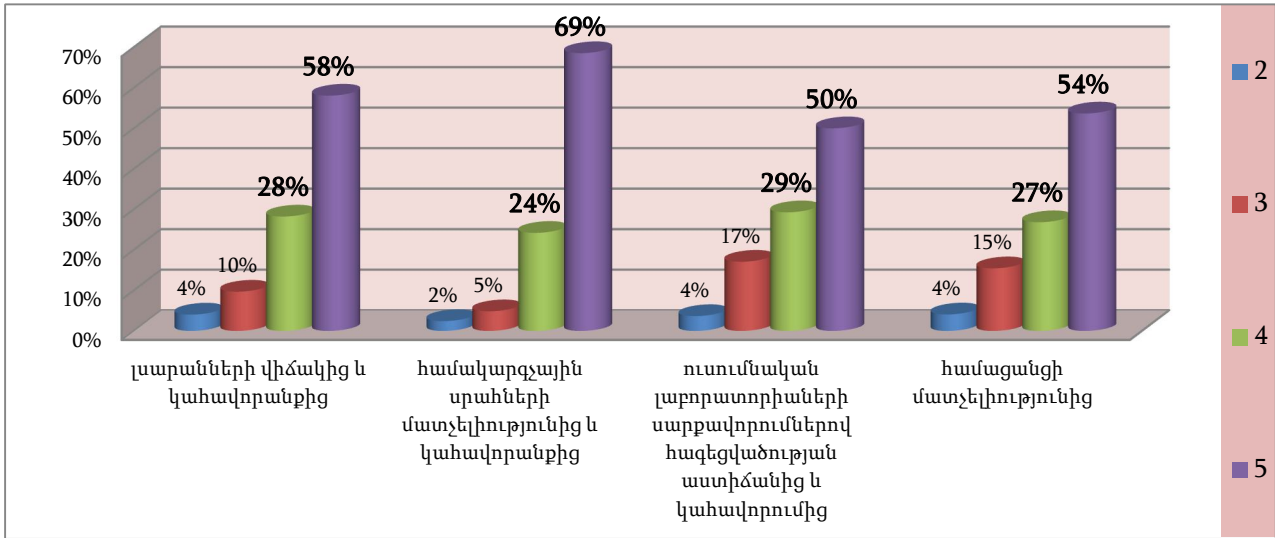

իրենց հետ աշխատել են մինչև 20 ժամ, և եթե հաշվի առնենք, որ գիտական ղեկավարների աշխատանքից բավարարված են եղել նրանց 89%-ը, ապա արդյո՞ք այստեղից երևում է, որ դասախոսի 20 ժամ աշխատանքը իսկապես բավարար է հաջողված, արդիական և ինքնուրույն կատարված լավ աշխատանք ունենալու համար:

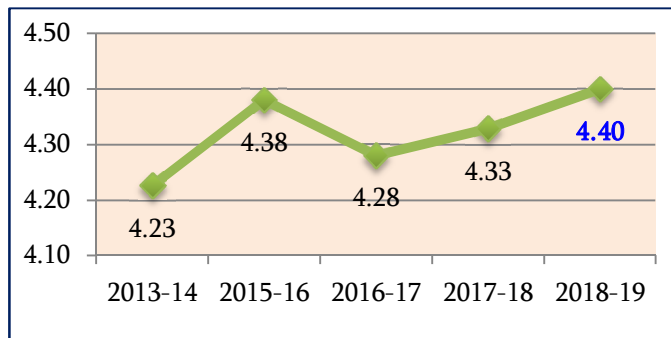
2. Բավարարվածությունը մասնաճյուղի ռեսուրսներից

Ցանկացած կազմակերպության կարևոր խնդիրներից է աշխատանքային կամ ուսումնական հարմարավետ ու բավարար միջավայրի ստեղծումը և ապահովումը անհրաժեշտ ռեսուրսներով: Մեր շրջանավարտները մասնաճյուղի ռեսուրսներից և ծառայություններից հիմնականում բավարարված են, ինչի մասին վկայում են լսարանների վիճակին և կահավորանքին, համակարգչային սրահների մատչելիությանը ու կահավորանքին և համացանցի մատչելիությանը տված նրանց գնահատականները, որոնք ընկած են 4.23-4.59 միջակայքում (79%-ից մինչև 93%):

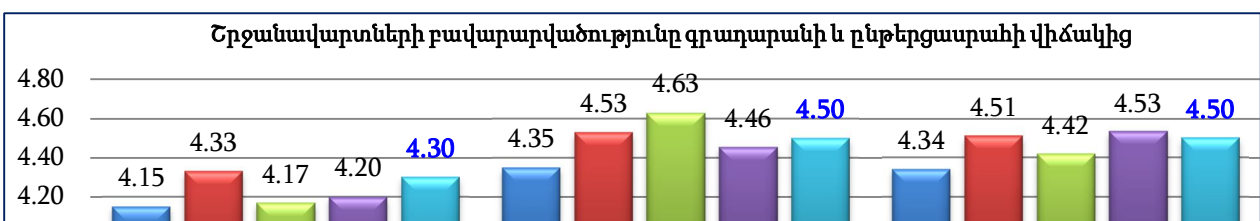
Այս արդյունքները նույնպես կարելի է համարել բավարար:

Նախորդ տարիների համեմատությամբ հատկապես բարձրացել է լսարանների կահավորումից բավարարվածության գնահատականը.

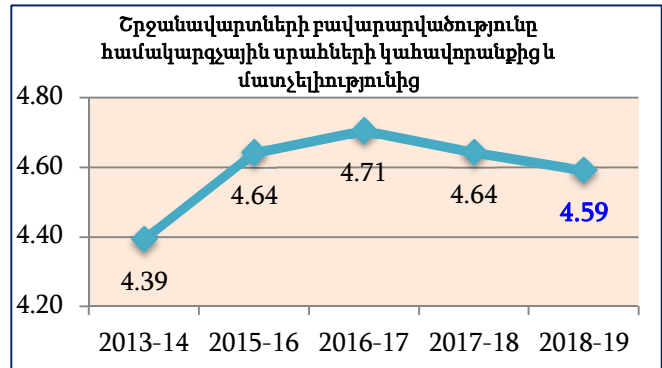
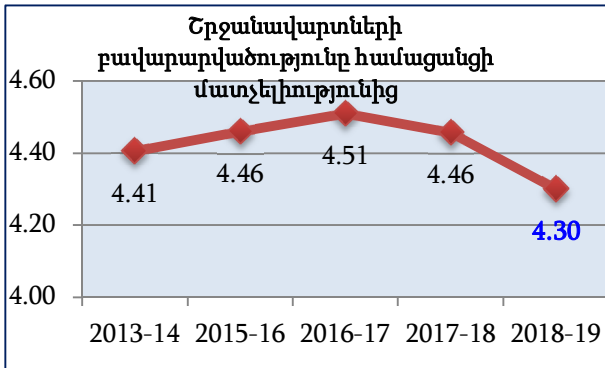
Շրջանավարտները դժգոհություն են հայտնել միայն գրադարանում ընթերցասրահի և սպասարկման սրահի համատեղության և դրա հետևանքով առկա աղմուկի վերաբերյալ: Իսկ ընդհանուր առմամբ նրանք բավարարված են գրադարանի կահավորանքից (միջին գնահատականը՝ 4.5), աշխատաժամերից և սպասարկումից (միջին գնահատականը՝ 4.5), և ինչպես միշտ բավարարված չեն գրադարանում առկա մասնագիտական ժամանակակից գրականությունից, այստեղ իր դերակատարումն ունեն մասնաճյուղում իրականացվող մի քանի սպեցիֆիկ կրթական ծրագրերը:

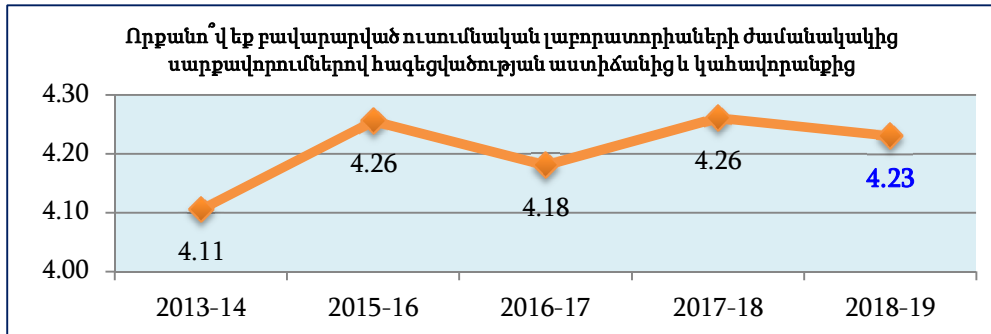
Թվում էր, թե մեր շրջանավարտները պետք է լիարժեք բավարարված լինեին մասնաճյուղի համակարգչային սրահների կահավորումից և մատչելիությունից, եթե հաշվի առնենք, որ մասնաճյուղը բոլոր ֆակուլտետներում ունի ժամանակակից հզոր համակարգիչներով սրահներ (5 սրահ), որոնք ամբողջությամբ ուսանողների տրամադրության տակ են, գործում է անվճար ինտերնետ կապը: Սակայն ընդհանուր գնահատականի վրա, ամենայն հավանականությամբ, իրենց ազդեցությունն են թողել Բնական գիտությունների ֆակուլտետի և Կիրառական արվեստի ֆակուլտետի ուսանողների գնահատականները: Համակարգչային նոր և ծավալուն ծրագրերի կիրառումը «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» , «Քարտեզագրություն և կադաստրային գործ» և «Դիզայն» կրթական ծրագրերի արդյունավետ իրականացման համար հանգեցնում է համակարգիչների ծանրաբեռնվածության մեծացմանը, ինչի արդյունքում եղած բնութագրիչներն արդեն չեն բավարարում և առաջ են բերում նաև համացանցի ծանրաբեռնվածություն: Համացանցի մատչելիության գնահատականը վերջին 5 տարիների համար նկատելիորեն իջել է: Նշենք, որ ինտերնետ կապի արագացման ուղղությամբ արդեն քայլեր ձեռնարկվել են և 2 անգամ բարձրացվել է նրա թողունակությունը:

Վերջին 5 տարիների համար շրջանավարտների բավարարվածությունը համակարգչային սրահների կահավորանքից և մատչելիությունից իջել է: Այս արդյունքները վկայում են, որ լուրջ ուսումնասիրություններ կատարելու անհրահեժշտություն կա համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից՝ պարզելու

համար ուսանողների անբավարարվածության պատճառը, այսինքն հասկանալու, թե ի՞նչ գործոն է այստեղ խանգարող դեր խաղում:

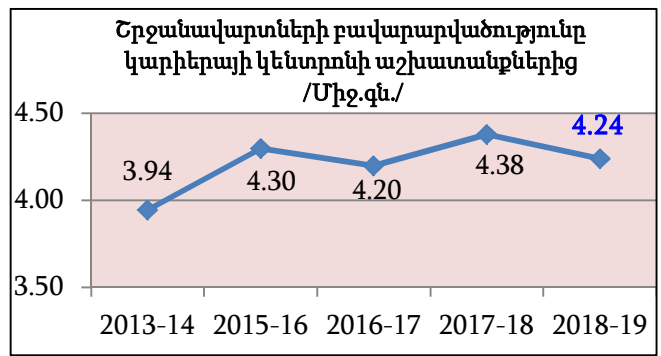
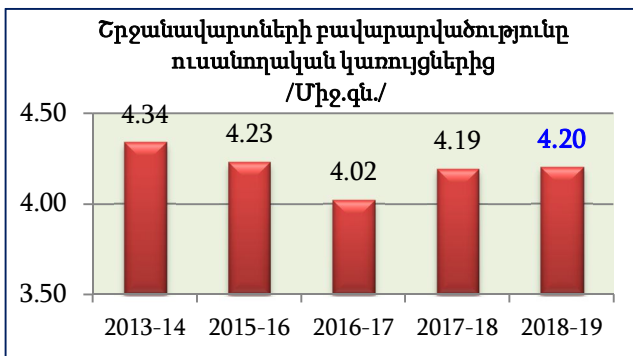
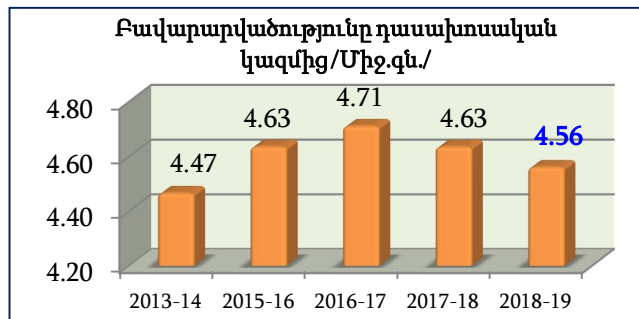
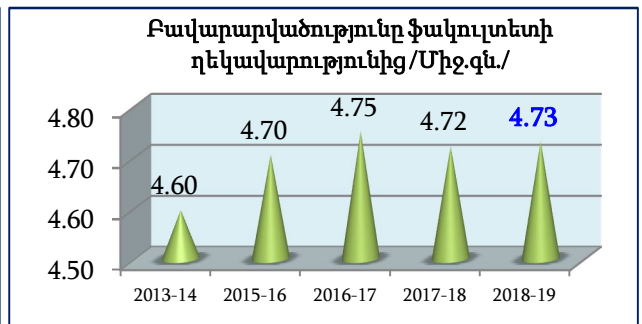
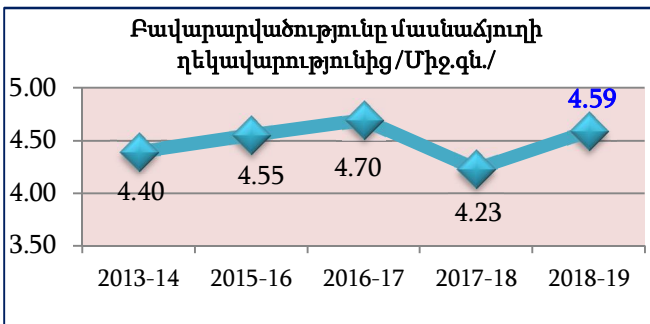
Իսկ ուսումնական լաբորատորիաների խնդիրը մշտապես կա և մասնաճյուղին ֆինանսական բավականին միջոցներ են անհրաժեշտ նրանց հագեցվածությունը բարելավելու համար:

3. Բավարարվածությունը համալսարանական միջավայրից

Հետազոտության շրջանակներում անդրադարձ է կատարվել նաև համալսարանական միջավայրից շրջանավարտների բավարարվածությանը, քանի որ, բազմիցս, թե՛ ուսանողների պնդմամբ, և թե՛ տարբեր ուսումնասիրություններով հիմնավորվել է միջավայրի մեծ ազդեցությունը ուսանողի սովորելու վրա:

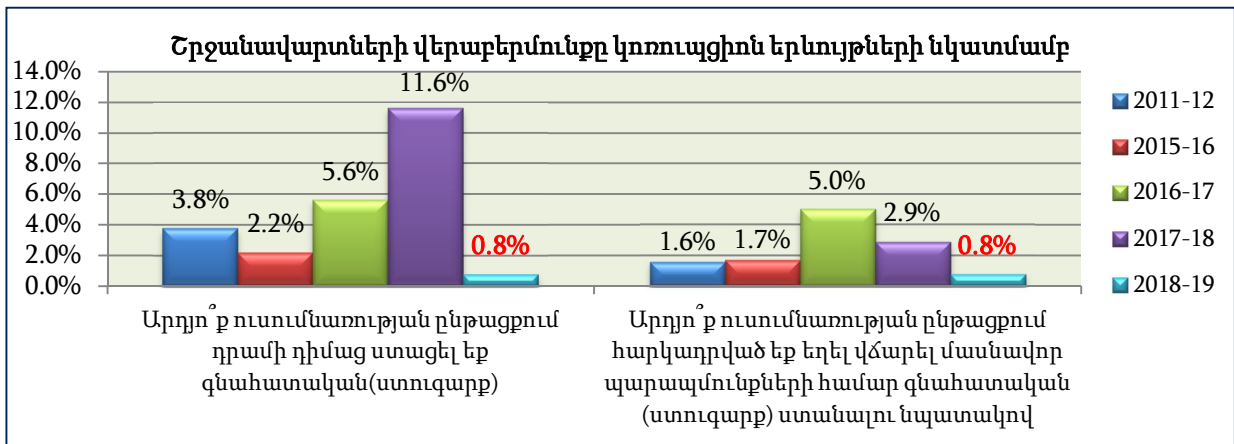
Շրջանավարտների կողմից բավականաչափ բարձր է գնահատվել բավարարվածությունը մասնաճյուղի ղեկավարությունից, ֆակուլտետի ղեկավարությունից, դասախոսական կազմից, կարիերայի կենտրոնից և ուսանողական կառույցներից: Չնայած վերջին տարիներին նշվածների համար արդյունքների տատանվող միտումներին, այնուամենայնիվ ապահովվում է բարձր մակարդակ:

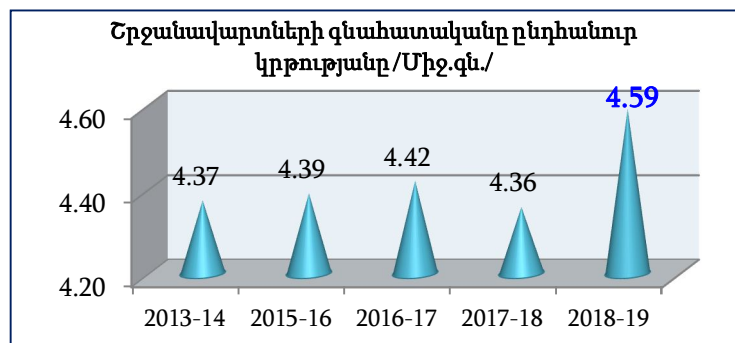
Վերջին 2 տարիներին դրական է նաև բավարարվածությունը ուսանողական կառույցներից:

4. Շրջանավարտների գնահատականը մասնաճյուղում ստացած կրթությունից

Հարկ է նշել, որ շրջանավարտների մասնաճյուղում կոռուպցիոն երևույթների նկատմամբ արտահայտած կարծիքի համաձայն նկատվել է վստահության և օբյեկտիվության էական աճ, ինչը արտահայտված է կոռուպցիոն երևույթների հետ առնչված շրջանավարտների թվի կտրուկ նվազումով, և այն փոքր է մասնակիցների թվի 1%-ից, այսինքն ընդամենը խոսք է գնում 2 կամ 3 շրջանավարտի մասին: Այստեղ կարծում ենք այլ դատողությունների անհրաժեշտություն չկա:

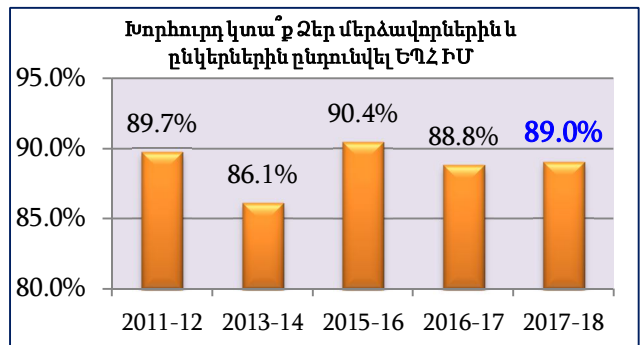

Այդ ֆոնի վրա կարևորվում է նրանց մասնաճյուղում ստացած իրենց կրթությանը տված գնահատականը՝ **4.59** միջին գնահատական, որը վեջին 5 տարիների համար ամենաբարձրն է: Տարբեր ուսումնասիրություններով ուսանողներից, արտաքին շահակիցներից և նաև հասարակայնության տարբեր խավերից հավաքված կարծիքները մատնանշում են, որ ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղը աշխատաշուկային մշտապես տվել է մրցունակ և որակյալ մասնագետներ՝ ի շնորհիվ իր գիտական գործունեության և որակյալ դասախոսական կազմի: Այդ տեսակետը մեկ անգամ ևս հաստատել են ընթացիկ ուստարվա շրջանավարտները:

Վերջին 5 տարիների համար մասնաձյուղում ստացած կրթության ընդհանուր գնահատականը միշտ բարձր է եղել **4.3**-ից: Հատկանշական է, այս ուսումնական տարվա առավել բարձր գնահատականը, ինչը պայմանավորված է մասնաձյուղի մշտապես զարգացող և ակտիվացող գործունեությամբ:

Կարևոր է նաև հետադարձ կապը շրջանավարտների հետ, ինչը կախված է շրջանավարտների տպավորություններով և կարծիքով: Այն հարցին թե արդյո՞ք շրջանավարտները խորհուրդ կտան մերձավորներին, բարեկամներին և

ծանոթներին ուսում ստանալ ԵՊՀ ԻՄ-ում, շրջանավարտների **89%**-ը դրական պատասխան է տվել, և վերջին տարիներին այն մշտապես գերազանցել է **86%**-ը: Ինչը կարելի է ասել գոհացնող արդյունք է:

Բավարարվածության քանակական հետազոտության շրջանում տրված 18 հարցերից (ուսումնական պրոցեսի, ռեսուրսների, համալսարանական միջավայրի վերաբերյալ) 2013-2019 ուստարիների համեմատությամբ այս ուսումնական տարվա համար դրական և բացասական տեղաշարժերի տոկոսային հարաբերությունը հավասար է 50%:

5. Շրջանավարտների առաջարկները

ԵՊՀ Իջևանի մասնաձյուղը հավատարիմ է իր առաքելությանը և մշտապես բարելավում է իր գործունեությունը՝ զարգացող աշխատաշուկայի պահանջներին համահունչ, պատրաստում է բարձրորակ մասնագետներ: Մասնաձյուղում կարևորվում է ցանկացած առաջարկ, որը նպատակ ունի բարելավել և զարգացնել ուսումնառությունը, համալսարանական միջավայրը, կրթության որակը, ուսանողի մոտիվացիան և այլն: Տարբեր ուսումնասիրությունների արդյունքում մասնաձյուղի

գործունեության տարբեր ոլորտների բարելավման համար առաջարկներ են ընդունվել արտաքին շահակիցներից՝ գործատուներից, պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչներից և շրջանավարտներից, և կարևորվել է յուրաքանչյուրի կարծիքը և առաջարկը: Այս հետազոտությունը նույնպես անմասն չի մնացել առաջարկներից:

Ստորև ամփոփ ներկայացված են շրջանավարտների առաջարկները.

- վերանայել պրակտիկաների կազմակերպման ծրագրերը և ձևերը, ավելացնել դրանց քանակը,
- դասընթացները կազմակերպել ավելի հետաքրքիր՝ բանավեճերով և շատ գործնականների ու համակարգչային ներկայացումների կիրառմամբ,
- չկրկնել առարկաների բովանդակությունը և թեթևացնել ոչ մասնագիտական առարկաների անցկացման ձևը,
- վերանայել դասախոսությունների տրման ձևը և ավելացնել մասնագիտական առարկաների դասաժամերը,
- «Հայոց լեզու և գրականություն» կրթական ծրագրում ավելացնել մանկավարժություն առարկայի ժամերը,
- առավել հետևողական լինել օտար լեզուների իմացությանը և այդ դասընթացների իրականացմանը, կարևորել օտար լեզու առարկան հատկապես մի քանի մասնագիտություններում,
- պահպանել օբյեկտիվություն,
- գրադարանում ավելացնել պատճենող սարքերի քանակը, իսկ ընթերցասրահում պահպանել լռություն:

Շրջանավարտների առաջարկների և գնահատականների միջև կան որոշակի անհամապատասխանություններ, օրինակ, ներկայացված տվյալների համաձայն շրջանավարտների բավարարվածությունը գործնական հմտություններից նվազել էր, իսկ բավարարվածությունը մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերումից աճել, սակայն մասնագիտական կարողությունները էապես կախված են գործնական հմտություններից: Ըստ երևույթին նման հակասական արդյունքները պայմանավորված են տարբեր մասնագիտությունների արդյունքներով:

Իսկ վերջին առաջարկից կարելի է եզրակացնել, որ գրադարանում լավ կլինի առանձնացնել սպասարկման սրահը և ընթերցասրահը, ինչի մասին բարձրաձայնվել է նաև ուսանողական հարցումների, կամ ֆոկուս-խմբով հանդիպումների ժամանակ:

Ելնելով վերոնշյալ վերլուծությունից մասնաձյուղի ղեկավարությանը և համապատասխան ստորաբաժանումներին, մասնավորապես դասախոսներին առաջարկում ենք .

- դասընթացի մատուցման ընթացքում առավել մեծ ուշադրություն դարձնել գործնական հմտությունների զարգացմանը,
- բարձրացնել պրակտիկաների արդյունավետությունը և կազմակերպման որակը,
- մասնաձյուղում բարելավել համացանցի մատչելիությունը,
- վերանայել ուսանողների գնահատման մեթոդները:

Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման բաժին